

JONAS BUKANTIS

(1948.05.29–2026.04.19)

Klaipėdos universitetas balandžio 21 d. pranešė: „Netikėta ir liūdna žinia pasiekė Klaipėdos universiteto bendruomenę: 2026 m. balandžio 19 d. mus paliko docentas dr. Jonas Bukantis, ilgametis universiteto pedagogas, mokslininkas, senatorius, Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas ir nuoširdus kolega.

Gimė 1948 m. gegužės 29 d. Kelmės rajone, Kupšelių kaime. Nuo vaikystės jį traukė fizika ir technika, tačiau, įstojęs į Jūrėivystės mokyklą, netrukus ją paliko ir ėmė studijuoti filologiją Vilniaus universitete. Profesoriaus Alekso Girdenio fonologijos mokyklos auklėtinis savo pomėgius suderino eksperimentinėje fonetikoje, kuri suteikė lietuvių kalbos garsų grožį tyrinėti prietaisais, fizikiniais matavimais ir matematiniais skaičiavimais. Jonas Bukantis šia tema apgynė ir daktaro disertaciją „Pietų žemaičių varniškių fonologija“. Klaipėdos universiteto studentams labai pasisekė, kai prie lituanistų būrelio prisijungė šis savo dalyką puikiai išmanantis ir jį mylintis dėstytojas. Jo paskaitos būdavo tvirtai teoriškai suręstos, nestokojo puikių pavyzdžių, šmaikščių komentarų ir lengvos šypsenos. Bene išpūdingiausias laikas, praleistas su Jonu Bukančiu, – dialektologijos ir folkloro išvykos į kaimus. Studentai mokėsi iš savo vadovo prakalbinti net pačius kukliausius žmones, pelnyti jų pagarbą ir kruopščiai surinkti mokslinę medžiagą. Universiteto folkloro archyve sukaupta daugybė valandų garso įrašų, kurie dabar yra neįkainojamos vertės ir atsirado šio išmintingo ir pareigingo kolegos dėka.

Nuosekliai dirbdamas, bendradarbiaudamas su kolegomis jis parengė svarių publikacijų, skirtų

Klaipėdos krašto tarmėms ir folklorui. Šiandien nė vienas Mažosios Lietuvos tarmių tyrėjas neapsieina jų necituodamas. Jonas Bukantis taip gerai suprato kiekvieno pateikėjo svarbą ir unikalumą, kad svarbiausiu savo darbu laikė būtent šios medžiagos mokslinį parengimą ir prieinamumą visuomenei. Pats kukliai likdamas redaktoriaus, sudarytojo ar įvadinio straipsnio autoriaus vaidmenyje, jis užleisdavo vietą kalbos kūrėjams, jų tekstams, žodynams, dainoms.

Mums labai trūks Jono Bukančio, trūks jo patarimo, šypsenos po Joninių vainiku, buvimo šalia, buvimo kartu. Kolegų ir studentų vardu reiškiamo nuoširdžių užuojautą velionio šeimai ir visiems, artimais jį pažinojusiems. Tebus šviesus jo atminimas ir tesiūsi ramybėje jo siela.“

Keletas svarbiausių leidinių, kuriuos kartu su kolegomis 2006–2014 m. spaudai parengė J. Bukantis:

2006 m. išspausdinta J. Bukančio ir Astos Leskauskaitės knyga „Vakarų žemaičiai“ (su CD). Ją išleido Lietuvių kalbos instituto leidykla. Pristatydama knygą skaitytojams ji rašo: „Antrasis serijos „Lietuvių kalbos tarmės mokyklai“ leidinys skirtas vakarų žemaičiams. Komplektą sudaro knyga ir kompaktinė plokštelė. Knygoje aprašomos patarmės ypatybės, vardai, plotas, lingvistinė situacija. Autentiški tekstai ir garso įrašai padės skaitytojui pajusti vakarų žemaičių patarmės grožį ir unikalumą. Ne vienam tai gali būti pirmoji pažintis su šia savita patarme, Klaipėdos krašto papročiais, darbais, specifiniu gyvenimo būdu. Kiekvieno knygos skyrelio pabaigoje yra mokomųjų užduočių.“

2009 m. išspausdinta išleista J. Bukančio ir Linos Petrošienės sudaryta „Valerijos Mizinienės tautosakos rinktinė“ (su 2 CD). 2009 m. skaitytojais sulaukė tų pačių autorių sudarytos knygos „Eit mergeli pajūriais (su CD)“, o 2010 m. – leidinio „Žemaičių kalendorinė tautosaka. Užgavėnių dainos“ (su CD)“. Visas šias tris knygas išleido Klaipėdos universiteto leidykla.

2014 m. Vilniuje leidykla „Eugrimas“ išleido J. Bukančio redaguotą „Lietuvininkų tarmių žodyną“, kurią sudarė Žaneta Jokužytė, Loreta Liutkutė ir Virginija Veiverienė.

Jonas Bukantis balandžio 23 d. amžinam poilsiui atgulė Plungės kapinėse.

Jono Bukančio nuotrauka iš: <https://inx.lv/JDnLZ>